Ч. 249 Неділя 2 (14) падолиста 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Вибір п. Давида Абрагамовича на президента палати послів. — Бесїда президента міністрів ґр. Бадени'го. — Внесене на обжалуване міністрів відкинено.)

Вчерашне засїданє палати послів зазначило ся двома важними епізодами: вибором нового президента палати і бесїдою президента міністрів. Засїданє розпочало ся о 11 год. 15 мінут під проводом віцепрез. Абрагамовича. На лаві правительственній засїли всї міністри.

На початку засїданя поставив пос. Ґербст внесенє, щоби відбуло ся поіменне голосоване над тим, чи відчитати цїлу петицию міста Будиєвиць против розпоряджень язикових. Внесене се палата відкинула і приступлено до порядку дневного, до вибору президента. Вибір відбував ся картками. Віддано 318 карток, з тих 125 порожних, 7 голосів розстрілило ся (один віддано на Міттермаєра) а пос. Абрагамович одержав 186 голосів. Вибір сей повитала правиця грімкими оплесками. По виборі промовив президент Абрагамович а зміст єго бесїди був слїдуючий:

Президент заявив, що за перший свій обовязок буде уважати санацию парляментарних відносин. Передовсім повинні всї бути о тім переконані, що нарушене парляментаризму може стати ся лиш погіршенем а не поправою ситуациї. Поправу відносин буде можна осягнути не поражкою одної партиї але мирним порозумїнем. До того конче потрібна добра воля з обох сторін, котра повинна проявляти ся не лиш в розуміню власних інтересів, але також і інтересів противників, добра воля, котрої найлїпшою основою єсть добре зрозуміне австрийскої ідеї державної. На тій основі два виднїйші племена могли би становище монархії ще висше піднести.

По виборі президента наступила дискусия над справою обжалованя міністрів за розпорядженя язикові. Перший забрав голос президент міністрів ґр. Бадені і сказав, що правительство з найбільшою готовостию і з цїлою силою хоче спільно дїлати при конкретних внесенях. Наколи би предложені палатї внесеня язикові війшли під нараду, правительство з найбільшою охотою буде брати участь в тій роботі, та буде старати ся всякими силами, щоби з тих внесень був хосен. — Іду ще дальше — казав президент міністрів. — Коли би ті внесеня не мали прийти під дискусию, або коли би стрітили трудности, які би квестіонували їх залагоджене, або коли би не було би вигляду осягненя позитивного результату в можливо короткім часї, то правительство безусловно возьме сю справу в свої руки і доложить всяких заходів, щоби справа спору межи двома народами в Чехії була доведена до мирного результату, розуміє ся на основі компромісової угоди, котра вирівнає ріжницї, які настали в наслїдок розпоряджень язикових в повнім порозуміню з обома сторонами. (Оплески з правиці. Голоси з лївиці: Знести розпорядженя язикові!)

Мої панове! — сказав п. президент міністрів. — Ся моя бесїда наведе Вас на гадку, що я і правительство не маємо ще наміру щезнути чим скорше, а коли би Вам то мало прикрість зробити, то не можу на то нїчого порадити. То однакож можу Вам заручити, що то, що я тепер заявив, відповідає фактам і що я того не виголосив легкодушно в сїй високій палатї. Мушу то полишити Вашій розвазї, чи спосіб, якого Ви уживаєте, доведе до цїли Правительство в своїм пересьвідченю о значіню нїмецкого племени і о становищи, яке належить ся єму в Австриї, не дасть ся захитати всїми подіями з послїдних часів в палатї. Правительство стоїть на тім становищи, що всїм не нїмецким народам треба вимірити справедливість, отже тим більше мусить дбати о то, щоби сповнити совістно і поважно свій обовязок супротив нїмецкого племени. (Вольф: Роспорядженя язикові! — Шенерер: Доказом того віче в Хебі!)

Бесїда президента міністрів зробила велике вражінє в палатї, особливо же — як кажуть — на правиці. Опісля промавляв пос. Цалїнґер і мотивував своє внесенє в справі переходу до порядку дневного над справою обжалованя міністрів. Промавляли ще пос. Кронаветтер і Бернрайтер а сей послїдний поставив умотивоване внесенє, щоби над сею справою перейти до порядку дневного. Відтак промавляли посли Рус і ґр. Дїдушицкий, а сей послїдний, відповідаючи Менґерови, сказав, що Поляки не суть несправедливими супротив Русинів та не допускають до рівноправности язик руский, бо сойм ухвалив торік, щоби в школах середних завести обовязкову науку обох язиків.

Наконець в поіменним голосованю ухвалено 173 голосами против 102 закрити дискусию а ґенеральними бесїдниками вибрано послів Кіяри'го за і Герольда против внесеня. По промовах обох ґенеральних бесїдників і по фактичних спростованях приступлено до голосованя над внесенем пос. Функе'го в справі поставленя міністрів в стан обжалованя. Але що були ще поставлені і внесеня на перехід до порядку дневного над внесенем Функе'го, а межи сими

---

6)

За грошем.

(Новеля А. В. — З польского).

(Дальше).

Отець декан любив по обідї трохи передріматись. Як учув в сїнях голосне пукане чобітьми, та ще голоснїйше трублене носів горожаньских, яко певний знак приходу всїх того рода депутаций, розлютивсь вже по трохи, що й хвильки спокою не може мати через сварню братства.

— Слава Ісусу Христу...—дають ся чути голоси і цїла громада поважних горожан, попихаючись взаїмно в дверях, садить до покою. —

— Слава на віки — відповідає декан. — А що там нового повісте?

Горожани почали оглядатись один на другого, почали крутити носами, драпатись в голову та тручатись, аж вкінци виступив старий Головач:

— Всечестнїйший отче декане — говорить він перекидаючи шапкою з руки до руки — ми прийшли в справі тих сьвічок на великім вівтари.

— Но, таж се, пане Лаврентий я Вам вже вияснив, що суть далеко красші та лїпше горять, та братцтво повинно вдоволитись, що звільняю єго від коштів осьвітленя.

— Коли то прошу отця духовного, они не суть цїлі з сеї старини, але з дерева, а се якось не годить ся, Пана Бога, то єсть, нїби се... нїби то...

— Правда що не годить ся, — додає якийсь міщанин з перекривленою губою. — Чи Бог не варт цїлої сьвічки durch з воску? Таж стати ще братство на се... дякувати Богови, пчоли роблять віск для Ісуса Христа.

— А найби лиш Божехівскі довідались, чого не дай Боже — додає третий, швець з довгим волосєм, тоби нас взяли на сьміх тай тілько. І так вже за сю вежу мають нас за „бай барзо..."

— Мої дорогі, що Вам шкодить що сьвічки з дерева? Чиж не горять добре? Вірте менї, Бог все прийме ласкаво, що на Єго честь іде... Се лише вас хтос підбурює...

— То орґанїста, прошу отця, підбурює — відзиваєсь на се Лаврентий. — Тілько лїт було так, та було добре...

— А з сею складкою, якже буде?...

— Всечеснїйший отець декан знають, що се від віків ішло на сьвітло для братцтва.

— Бо прецїнь давалисьте сьвітло на великий вівтар...

— Миж хочемо і дальше давати.

— Але я не хочу... — сказав рішучо парох. — В церкві я господарем і я розказую... От, красно сьпівалисьте днесь по богослуженю... Сеж образа Бога.

— А чомуж женщини хотять бути першими...

— Богу се всьо одно...

На се твердженє пароха всї лиш недовірчиво усьміхнулись...

— Що се ви отче говорите — відзиваєсь той з кривою губою — деж там жінцї рівнатись з мужчиною?...

— У Бога всї рівні...

— То чомуж з помежи женщин не ма нї сьвященників, нї бурмістрів анї судиїв...

— Но, мої дорогі — говорить на се декан — я не маю часу з вами на розмову. Знаю, хочете щобим відправив реєнтого, а я не відправлю, бо він менї на руку... добре грає, та розуміє службу Божу...

Настала знова хвиля мовчаня, горожани починають оглядатись один за другим — рішучість декана була їм не по нутру.

— То нїчого із сего не буде? — каже Лаврентий.

— Нїчого.... — відповів декан коротко.

— Га! то ідїм панове братя до дому. Отець гордять нами, проте нехай дїєсь воля Божа!

В тім самім порядку, та з таким самим гуком хотяй з сумними лицями вийшли депутати з попівства. Єсли-б не се, що панове братя ідучи улицею мусїли по кістки бродити по піску, певно енерґічнїйше оказували-б своє невдоволене з отця декана, котрий далеко більше зважає на якогось там рипуна-реєнтия, ніж на

найдальше ідуче внесенє пос. Пацака о звичайний перехід до порядку дневного, то насамперед се внесенє піддано під голосованє і остаточно ухвалено внесенє Пацака 177 голосами против 171.

За правительством, отже за внесенєм Пацака голосували: Коло польске, Бойко і Кремпа, належачі до польскої партиї людової і стояловці; дальше: Чехи, Словінці і Хорвати та німецкі клерикали. Против голосували: німецка лївиця, німецкі народовці, антисеміти і соцїялісти. Деякі посли, а межи ними Окуневский і Танячкевич здержались від голосованя. Опозиционістів взяла тепер велика лють на польских селяньских послів та на стояловців, котрих голосами майже перейшло внесенє Пацака, та на послів Окуневского, Танячкевича і Яросевича. В палатї зробив ся крик. Антисеміти обпали пос. Окуневского і стали відгрожувати ся що возмуть назад свої підписи на его внесеню в справі обжалованя мінїстрів за вибори галицкі. Межи послом Дашиньским а Витовтом Левицким мало що не прийшло до бійки аж наконець, коли трохи зробив ся спокій, закрито засїданє, а слїдуюче назначено на середу.

Новинки.

Львів дня 13-го падолиста 1897.

— Іменованя. Ц. к. висший суд краєвий у Львові іменував канцелїстами судовими: калькулянта рахункового при Намістництві Ів. Візнера для Рогатина, писаря адвокатского Ів. Біщанина в Тернополи для Копичинець, писаря нотарияльного в Снятинї Володисл. Костшевского для Рави, практиканта рахункового кр. Дирекциї скарбу у Львові Ів. Калина для Галича, практиканта зелїзничого Казим. Ґеорґа в Бродах для Луки, Йос. Маєра полїцийного аґента у Львові для Бучача, Ферд. Ґреєфільда ваґмайстра в Бережанах для Підгаєць, Ант. Терлецкого урядника каси хорих в Перемишли для Городенки, Иос. Вжака возьного судового в Скалатї для Лютовиск, Сим. Винницкого возьного судового в Копичинцях для Косова, Каєт. Голубовича возьного почтового у Львові для Снятина, Дион. Зарицкого люстратора ради повітової в Тернополи для Турки, Болесл. Вислоцкого писаря громадского в Тартакові для Скалату, Онуфр. Голейчува діюрніста кр. Дирекциї скарбу у Львові для Підволочиск, Ів. Товарницкого діюрніста кр. Дирекциї скарбу для Мединич, Болесл. Альбиновскогго правника у Львові для Судової Вишні, Евг. Чачковского правника для Золочева, Вит. Островского правника для Тернополя, Болесл. Данду правника для Олеська, та канцелїстів уряду книг ґрунтових у Львові Людв. Фіберта і Домин. Ґолю обох для Львова.

— Ц. к. староста Ґенрик Лїнк іменований радником Намістництва і референтом для адмінїстрацийних і економічних справ в галицкій ц. к. краєвій радї шкільній.

— Послом до Сойму краєвого з куриї більшої посїлости округа Жовків-Рава-Сокаль вибрано передвчера більшостию голосів Станислава Бялоскурского. Другим кандидатом був Іван Пайґерт.

— На львівску ветеринарию вписало ся па сей рік 66 студентів, а то: 20 на І-ий рік, 19 на ІІ-ий і 27 на ІІІ-ий. Риґорозантів єсть 19 і 1 надзвичайний студент медицини. Після народности єсть: 40 Поляків, 10 Русинів. 6 Хорватів, 5 Чехів, 3 Болгари, один Серб і один Німець, а після віроісповіданя: 30 римо-кат., 10 греко-кат., 5 греко-правосл., 1 евангелик і 20 жидів.

— З Тернопільщини пишуть: З Бразилії, того обіцяного раю, повертають щораз частїйше поодинокі родини, котрим із збутої за безцїн своєї працї лишило ся гроша на подорож назад, і кленуть тую годину, коли тамтуди вибирались, та раді, що з душею опинились назад в своїм краю. Дня 4-го с. м. прибув до Тернополя значнїйший транспорт еміґрантів з Тернопільщини, провадженний під ескортою полїцаїв з Відня до послїдної стациї їх висїданя. На двірци в Тернополи мусїли причипити один ваґон більше. Хоч повернувші нічого не мають, то прецїнь лекше тут відотхнули. „Там — повідають — дожидала їх неохибна голодова смерть. Зарібків пїяких а живність дорога, земля лукава і підсонє немилосердне. Родить лиш на горах, а понизше гір хоч і зійде що, та не довго повеселить око, опісля десь щезає, підточене певно всїлякими комахами. Комахи живцем розточують людий, скоро дістануть ся до тїла, впивають ся зараз глибоко, що аж вирізувати треба. Люди, що пустились туди без гроша, спустивши ся на дожидаючі їх скарби бразилїйскі, гинуть з голоду і повних від трупів наших єсть доси вже аж три цвинтарі. А понад все докучає ще пакість, яку від нападів дикунів часто поносити приходить ся“. І не один господар, котрий перше двора й не видїв, тепер радий, що стає на службу за ординарию....

— Осторожно з нафтою! У Львові при ул. Біжничій лучила ся оногди вечером нещастна пригода при запалюваню нафтової лямпи. Пекарский челядник Герш Темпельман хотів наповнити розпалену лямпу нафтою. Наступила експльозия, а полумінь попекла сильно на руках і ногах неосторожного Темпльмана. Тяжко хорого заосмотрило поготівле стациї ратункової і відвезло до шпиталю.

— З мести. В Перемишлянах дня 5-го падолиста с. р. напав на Іцка Акермана, гандляра збіжем, що був в купели перед шабасом его свояк Віґер Шайнберґ і з окликом: „Маю я гинути з голоду, то гиньмо оба!“ штовхнув его ножем в живіт, завдаючи тяжку рану. Причиною наміреного убийства, було те, що богатий Акерман не хотів узнати устного тестаменту своєї жінки, здїланого в користь бідака Шайнберґа.

— Велике нещастє стало ся в Уйковицях. Десятилїтна дівчинка Софія Гавел наливала нафту до лямпи. Нафта експльодувала і дівча почало горіти. На крик дївчини прибігли її на поміч єї свояки Ганка Босяк і Мария Босяк. Та послїдна придушила вправдї огонь, але попекла собі руки. Дві другі дївчинки упали жертвою випадку. Софія Гавел за кілька годин померла серед страшних мук, а Ганка Босяк пращає ся вже також з сим сьвітом.

— Уведенє на біцикли. В Берлинї, в послїдних часах увів 36-лїтний жонатий аґент 17-лїтну дочку заможного кунця з Фрідріхштадт і утїк з нею на біцикли. Молода дама мала забрати з собою около 10.000 марок. Бічними дорогами попрямували обоє залюблені на двох колесах до Ґамбурґа.

— Землетрясенє. В Фалькенштайнї, в середнїй Німеччинї над Салею дало ся чути в недїлю о 5-ій годинї рано трясенє землї. Удари тревали одні 10, другі 6 секунд.

— Крадїж з вломом. До мешканя урядника п. Франца Чеха при ул. Пекарскій у Львові вломили ся перед кількома днями вечером два злодії і в часї, коли третий їх спільник стояв в брамі каменицї на сторожи, они порозбивали куферки і шафи та стали на потемки пакувати біле і всю одїж. Стукіт в мешканю спровадив сторожа дому Івана Бодика, котрий уоружив ся в одну мить в зелїзну лопату і з великим криком вбіг до комнати. Злодії покинули наготовлені пакунки, виломили подвійне вікно і вискочили з партерового мешканя на улицю. Перехожі придержали одного з них, Івана Тумидайского, звістного злодія, а тамті вспіли утечи. Спаковані річи представляють вартість 100 зр.

цїле братство, зложене з найпоряднїйших горожан. А так змушені підносити з трудом ноги до гори, потрясали лише головами, від чого їх кляті баранячі шапки також тряслись, повіваючи стяжками немов хоругви на якійсь виставі рільничій.

Рада в раду, що ту робити! Пан Лаврентий, що до тепер був найтихшим горожанином та немов правою рукою декана, тепер найбільше почав оказувати бунтівничої вдачі. Запросивши присутних до себе на засїданє, внїс, щоби вислати делєґатів до сусїдних приходів, як сї річи практикують ся де инде, та як покажесь, що братство має рацию, то хотяй би о жебранім хлїбі, іти до преосьвященного епископа та просити о справедливість для міста.

Старий Головач, уражений до живого, намірив в великій тайнї порадитись також свого братанка, що тодї учивсь на сьвященика в Пинчеві, котрий в таких справах повинен вже щось знати, а що як раз купець Лейзор вибиравсь по вино, проте сей час другого дня, він з ним вибравсь. Реєнтий вправдї, довідавшись о сїм, був дуже неспокійний та кілька разів радив з панею Гнатихою, однак в цїлім містї так точно бережено тайни, що він нічого не міг довідатись. Проте отже, як пан Лаврентий їде з Лейзором, а правду повівши їде поволи, бо тільки тодї всїдав на віз, як дорога ішла з гори і не було піску, проте нехай собі їде щасливо. А що до Пинчева добрих шість миль, то нам останесь досить часу, щоб довідатись, що робить пан Франко в Пинчеві, та що задумує з собою зробити по укінченю остатної четвертої кляси школи повітової, що вже має за кілька тиждні наступити.

V.

Пан Францишок, бо вже не можна дальше називати Франком пана директора пятьох хлопців, над котрими має повірену опіку: право рїзки — завдяки доброму харчеви і своїм харчевим спекуляциям, виглядає знаменито. Виріс, постаткував, бо вже має девятнайцять лїт і переробив ся на студентского елєґанта, що відважує ся зазирати в очи паннам, вертаючим з пенсиї панї Драпацкої. По боках лиць пускають ся єму вже незлі залички, які пан інспектор ледве-ледве терпить, волосє мастить міґдаловим олїйком, як то в модї в Пинчеві, а вернувши зі школи чорнить тушем перший пух вусів під носом. Непокоїть єго лише незвичайна червоність лиця, особливо коли прийдесь єму витати ся або пращати з панию Модлишевскою, котра при тій червоности любить запускати свій зір до єго бурих, трохи зеленкуватих очий.

А хтож то та панї Модлишевска? — спитають мене зараз читательки. — Що то за одна, в якім віцї, молода чи стара, чи хороша і як убирає ся?

Позвольте-ж менї панї трохи відпочати і якийсь лад зробити у ваших питанях — поволи — о всїм довідаєтесь, що лиш я знаю о нїй.

Насамперед она вдова по посесорі скарбових земель, каже, що має трийцять два роки, чим я, не бачивши єї метрики мушу вдоволити ся; цїлком хороша чорнявка з сьміючими ся очима, має на лици коло уст дві ямки, пречудне чорне волосє і як тодї була мода, гривку на чолї. Середного росту, звинна, весела, як сьміє ся показує дуже хороші білі і рівні зубки, а маленьку ніжку о скілько можна висуває все наперед, ніжку дїйстно клясично гарну і одїту в маленький черевичок.

Панї Модлишевска належала, як то кажуть, до вдів без надїї. Мала маєткові інтереси підорвані і четверо, повтаряю, четверо дрібних дїтий, з котрих одинайцятьлїтний Адамко був учеником першої кляси і оставав під доглядом пана Францишка.

Посесия скарбових земель в ті часи була майже власностию вічною посесора, бо по дванайцятьлїтнім контрактї, вільно було поступити десять процент плаченої доси посесиї і сидїло ся як на своїм знов дванайцять лїт.

Пан Модлишевский, як оповідала панї був дуже добрий чоловік, взірцевий муж, але значно старший від жінки, слабовитий, нудний і дуже о жінку заздрістний. Молоду, недосьвідну дївчинку, як каже панї Ева, пятнайцятьлїтну, намовили родичі, щоби пішла за него, тому хоч не могла єго любити так, як любить ся молодих чоловіків, то днако була щаслива, бо має таку вдачу, що з кождим згодить ся. Здаєть ся, що ще за житя мужа мала панї Молдишевска в своїх руках цїлий заряд маєтку, тож по єго смерти дальше веденє господарства не застало єї неприготовленою. Цїла околиця не могла надивувати ся, як та женщина серед таких тяжких обставин, в яких полишив єї муж, може собі давати раду.

— То ковир жінка — говорили сусїди. — Яку она має голову — повтаряли жиди, прицмокуючи устами — двох дїдичів і одного жида разом зложити — то не буде то, що панї Ева.

Справдї панї Модлишевска воювала так вже три роки з тисячними клопотами і інтересами, хоч єї торгали, непокоїли, процесували

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Торговля щетиною. Можна би у нас не з одного мати великий хосен, на неоднім можна би доробити ся великого гроша, але нема людий; значить ся, люди суть, але голова у них не до того, а у кого була би голова, той не має гроший, або брак єму відваги з малими грішми брати ся до якогось діла. А ми відтак дивуємо ся та нарікаємо, що жиди все захопили в свої руки. Тому не дивниця, бо жид преці також чоловік і так само хоче жити та бере ся до всего, до чого другі не хотять брати ся. Свиня, як звістно, для жида нечисте зьвіря, але мимо того він не погорджає нею скоро розходить ся єму о інтерес. Нині вже й жиди беруть ся до торговлї сьвиньми, а щетиною торгують таки здавен давна і она нині виключно в їх руках. Нашим людем то й не при думці якийсь то добрий інтерес торговля щетиною. Вложити значнійший капітал в торговлю щетиною значить майже то само, що зложити гроші до щадниці бо гроші не пропадуть а принесуть проценти. А то чому? Бо щетини мало, а богато єї потреба і тому она такий товар, котрий і добре платить ся і за котрим єсть великий попит. Нині потреба дуже богато всілякого рода щіток, бо люди що раз більше цивілїзують ся, а щетини лиш тілько що з зарізаних свиний. Фунт щетини платить ся по 3, 5, 6 а навіть і по 8 зр. після того яка она. Найважнійша річ в тім, щоби уміти щетину призбирувати, відтак сортувати і відповідно чистити. Що-до якости, то єсть двояка щетина зимова і лїтна; перша платить ся дорожше, друга дешевше. Найлїпша сорта щетини єсть з хребта; друга менше добра сорта єст з лопаток і з боків зараз коло хребта, а третя найгірша сорта з боків. Крім того треба щетину сортувати, ще після барви: білу окремо, а чорну окремо. Найважнійша річ, щоби щетину не лиш посортувати, але й відповідно очистити і зробити з неї тим способом артикул торговельний. Ті що ріжуть пацюки, отже по найбільшій части різники, але також і господарі, не мають чи часу, чи також спроможности або й охоти займати ся численем і сортованем щетини, отже то мусить робити той, хто бере ся нею торгувати. Господарі, котрі ріжуть у себе дома безроги повинні на то памятати, щоби ніколи зарізану штуку не смалити, бо тим роблять собі самі велику шкоду позбавляючись важного артикулу торговельного. Зарізану штуку треба спарити і так здоймити з неї щетину. Щетина від різників, але так само і вся инша буває звичайно дуже нечиста; єї треба длятого насамперед вимити наливаючи на ню горячої води. За першим разом вимиває ся єї з болота і крови та всякої иншої грубшої нечистоти, а за другим разом дає ся до води соди. Наконець за третим разом сполїкує ся єї, а відтак сушить. По висушеню треба сортувати, складаючи щетину у вязанки в один бік, значить ся, верхом до верха, а корінем до кореня. Наконець треба ще вичесати щетину на зелїзних щітках і повязати в менші але однаково грубі вязанки а ті знов в більші ваги по пів кіля. Важна річ в тім, як призбирувати щетину. В першім ряді треба єї брати від різників. Наші жиди роблять так, що заключають з різниками два рази до року контракт: від жовтня до марта і від марта до жовтня та дають їм задаток установляючи ціну щетини вже наперед Буде лїпша щетина, то виграє жид; буде гірша, то виграє різник. Дальше треба щетину призбирувати по селах. У нас найбільша торговля сільскою щетиною в Коломиї, звідки жиди великими масами вивозять єї на Угорщину. Хто би нині хотїв всю торговлю щетиною від разу вихопити з рук нинїшних гуртівників, мусїв би мати що найменше яких 50.000 зр. капіталу. Але при розумній роботі та великій рухливости міг би не один і з малесеньким капіталиком доробити ся на щетині значного гроша і стати гуртівником

— З якого ґрунту до якого пригідне насїнє пшениці. Найновійші розслїди показали, що зерно пшениці з якогось ґрунту не придатне на насїнє до такого самого ґрунту, бо пшениця сїяна все в однаковім ґрунтї дає менший урожай, як тогди, коли брати єї на насїнє з одного ґрунту на инший. Показало ся, що пшениця з чорної землї (порохниці, гумусу) ніколи не добра на насїнє знов в чорну землю. Таку пшеницю найлїпше брати до ужитку а насїнє добирати з иншого ґрунту. Правила суть такі: 1) Коли хочемо на чорній земли мати як найбільший урожай з пшениції, то на насїнє треба брати зерно, що виросло на глинистім ґрунтї. — 2) На пісковий ґрунт найлїпша на насїнє пшениця з вапнистого ґрунту. — 3) На глинистім і вапнистім ґрунтї удає ся найлїпше пшениця з піскового ґрунту. — 4) На чорній земли зародить найменше пшениця з чорної землї або з вапнистого ґрунту. — 5) На пісковім ґрунтї буде пліхша пшениця з піскового ґрунту або з чорної землї. — 6) Так само менший урожай на вапнистім ґрунтї дасть пшениця з вапнистого ґрунту або з чорної землї.

— Годівля качок виплачує ся дуже добре там, де близько рови з водою, потоки, стави і т. д. Качки, винявши хиба молоденькі і ті, що призначені на тученє, не треба тогди годувати; зрана виганяє ся їх на пасовиско, а вечером вертають они ситі домів. Коли же треба їх погодувати трохи зерном, то робити то вечером, а тогди навикнуть они що вечера о тій самій порі вертати домів. Качки на заріз і молоді треба годувати три рази на день замішкою з грубої кукурузяної муки, посїканої кропиви і т. п. Качки тучить ся тим способом, що напихає ся їх три рази на день вареною кукурузою, доки аж воль не буде повен. За 12 до 20 днів качки добре утучать ся. Можна також зробити тїсто з вівсяної, ячмінної або кукурузяної муки і води або молока і витачати з него грубі як оловець клюски, довгі на 4 центиметри, засушити їх трохи і ними напихати, але при напиханю треба мочити у водї, щоби легко посували ся. За один раз можна качці напхати 20 таких клюсок, а відтак що раз більше, навіть аж до 50. Розуміє ся, що опісля треба качкам давати досить води до пития. Клюсками треба так само напихати три рази на день, а качки за 10 до 14 днів добре утучать ся. Качки на тученє треба держати в курнику і не пускати на двір.

Телеґрами.

Відень 13 падолиста. Долїшно-австрийский сойм скликаний на день 20 с. м. на надзвичайну сесию.

Ріка (Фіюме) 13 падолиста. На вчерашнім засїданю ради громадскої подеста і 37 радних зложили свій уряд, мотивуючи своє поступленє тим, що угорске правительство не питаючи репрезентациї міста хоче заводити права. Засїданє закрито трикратним окликом в честь Є. Вел. Цїсаря.

Берлин 13 падолиста. Стан недуги кн. Бісмарка єсть небезпечний, сили єго що раз більше опускають; лїкарі однакож припускають, що недуга може потягнути ся ще й кілька місяців, однакож ради на ню нема.

з усіх сторін. Полишивши цїлий заряд господарства панови Чарновскому, званому Чарнуськом, чоловікови надзвичайної честноти але й неімовірної неповоротности, та повіривши діти також найлїпшій женщині, своячці пані Краєвскій, званій Краєсею, особі дуже дурній, що просто була як квочка між курятами — сама ледве що була гостем дома. Приїхала з ґуберніяльного міста, посиділа день два найдовше: Войтку запрягай до брички (бо повіз був вже давно роз'їзджений) і вйо до повітового міста. Дощ, сніг, метіль, худі конята ледве можуть лїзти нога за ногою, а пані Ева не вважає на то, лиш їде, або здержувати екзекуцию податків, або до суду, аби відложити термін, непевної справи, або до Пиичева до сина і до пана Арона, що від неї збіже купує, або десь до сусїдів о пораду.

У всіх урядах знали вже так добре сиві конята і жовту бричку пані Модлишевскої, що скоро лиш начальник повіта побачив крізь вікно, що она приїхала, виносив ся чим скорше другими дверми з канцеляриї і ішов десь на прохід за місто аж до млина, або в поле між збіжа, де пані Ева не віднайшлаб єго. Однако всьо то ні на що не придало ся; пані Модлишевска трафила до єго жінки, котрій привезла два щупаки, або заяця, трафила до пана помічника, котрого дїтям післала дві великі баби з розинками, молодого секретаря погладила делїкатною ручкою, возьному дала золотого на пиво, а контрольорови пачку привезених з Галичини циґар, правдивих Куба, за котрими той старий курець пропадав.

У дворі у неї, в Вільцї було як в якім заїзднім домі або публичній реставрациї. Чи був чи не був хто з гостий — а рідко лучало ся, щоби хто не був, особливо з урядників, висиланих на комісию — все там щось ладило ся в кухни, щось пекло ся, варило ся, смажило на подарунки. Конфітури, шинки, тїста, консерви і маринати, огірки чи капуста, в міру того як була відповідна пора, всьо приладжувало ся, пакувало, завивало і висилало ся ріжним інтересованим особам. На вакациї і кожді сьвята мала все кілька панянок із знакомих родин, або студентів, синів повітових урядників, що герцювали на худих конях і заїдали по цїлих днях квасне молоко зі сметаною. Іменини обходила торжественно з музикою, танцями і ледами, а судові урядники сиділи нераз по кілька днів, доки їм не закуплено масла в околици, що мало бути без порівнаня лїпше і дешевше як в містї, або доки не наловлено риб в ставі, котрих як показує ся, була там несчислима сила.

Вічливостию і гостинностию для всїх пані Модлишевска вигравала всьо, очевидно о стілько, о скілько то лежало в силї тих, котрих гостила, то значить, що продовжувано справи на єї користь без кінця. Чи то оплачувало ся — о тім можна би ще богато говорити, однако досить, що пані Ева сиділа на Вільцї, жила сама, виховувала дїти і якось на всьо виставало. Тут урвало ся, тут надставило ся, а хоч з господарства мала при такій роботї половину того, що повинно бути — то однако тягнула дальше, позичаючи від кого дало ся, віддаючи тому трохи, тому щось — тому обіцюючи протекцию, тамтому вказуючи личну прихильність, а третому грозячи, що на процесах з нею більше стратить як скористає.

(Дальше буде.)

— **Звістна фірма пп. Михайла Спожарского і Сина** постарала ся о листовий папір з гарним портретом Тараса Шевченка (клїш зроблений за границею). Коробка того листового папару враз з кувертами продає ся в склепі пп. Спожарских (в каменици „Просьвіти“) по цїнї від 40 кр. до 1 зр. 50 кр.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Майже даром

Від нині даємо в ниву виказані товари, котрі звичайно 2 і 3 рази тілько коштують, як довго старчуть, отже короткий час, дійстно по небувалих доси цінах, а то:

1. Ціле убране мужеске т. е. жакет, пантальони і камизолька з доброї і тревалої модної матерії, після найновійшої віденьскої моди, добре і сильно зроблене, кождої величини і кождої краски. На міру належить подати: обвід грудий, довготу рукавів і довготу в кроку.

1 пару мужеских або дамских черевиків, добра віденьска робота, тревалий материял, найновійший фасон, кождої величини.

Капелюх мужеский мягкий, найновійшого фасону, в елеґантних красках, кождої величини.

Пару зимових рукавичок для панів або пань, чисто вовняних; добрі, тревалі, елеґантні і дуже теплі.

Всї ті артикули **коштують разом лиш 9 злр. 80 кр.** і висилають ся притім франко за посліплатою або за попереднім надісланем гроший. — Кождого дивує доброта і нечувана дешевість тих предметів, тому кождий мусить спішити ся з замовленями. 47

Адреса: Бюро **Братий Апфель**
Відень I. Фляйшмаркт 6.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цінах оригінальних.

Франко і без коштів
лиш злр. 5·50

знаменитий

СУРДУТ ЗИМОВИЙ З ЛЬОДЕН

з сильного, грубого, теплого льодену, не до подертя, з грубою і теплою підшевкою, після найновійшої моди, добре зроблені, з ковнїрем до викладаня і кишенями, краски брунатної, сїрої, драп, гладкий або в крати.

Сурдути ті суть задивляючо дешеві, отже кождий з читаючих то най не занехає замовити собі. — На міру треба подати: обвід грудий і довготу рукавів. Посилки за посліплатою або за попереднім надісланем гроший франко і без коштів. 47

Адреса: **Бюро убрань Апфель,**
Відень I. Фляйшмаркт 6.

Інсерати

„оповіщеня приватні"), як для „Народної Часописи" так також для „Ґазети Львівскої" принимає лиш „Бюро дневників" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цінах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.